

Avustustoiminnan tulevaisuuden näkymiä

Omaishoitajaliiton järjestöpäivät, 11.-12.10.2018, Kuopio

Sini Seemer, STEA

Esityksen rakenne

- STEA uudistaa avustusstrategiansa
- Seurannasta ja arvioinnista
- Ajankohtaisia asioita

STEA uudistaa avustusstrategiansa

Tulevaisuuden
mahdollisuuksia

#yhteisöt2020

Yhteistyössä

Kevät-kesän 2018 aikana STEA on keskustellut järjestöjen ja monien muiden tahojen kanssa avustusstrategiaan liittyvistä asioista.

- STEA kylässä: 155 kohdattua järjestöä 30 tilaisuudessa ympäri Suomea
- Kysely kaikille avustusta hakeneille
- Otakantaa.fi -palvelussa kansalaisille kysely
- Selvityksiä, jotka löytyvät STEAn sivuilta: www.stea.fi/avustusstrategia
- Kaikki muut aiheeseen liittyvät selvitykset

Avustusstrategia julkaistaan vuoden 2019 tammikuussa

STEA kylässä: mitä yhteiskunnassa tapahtuu

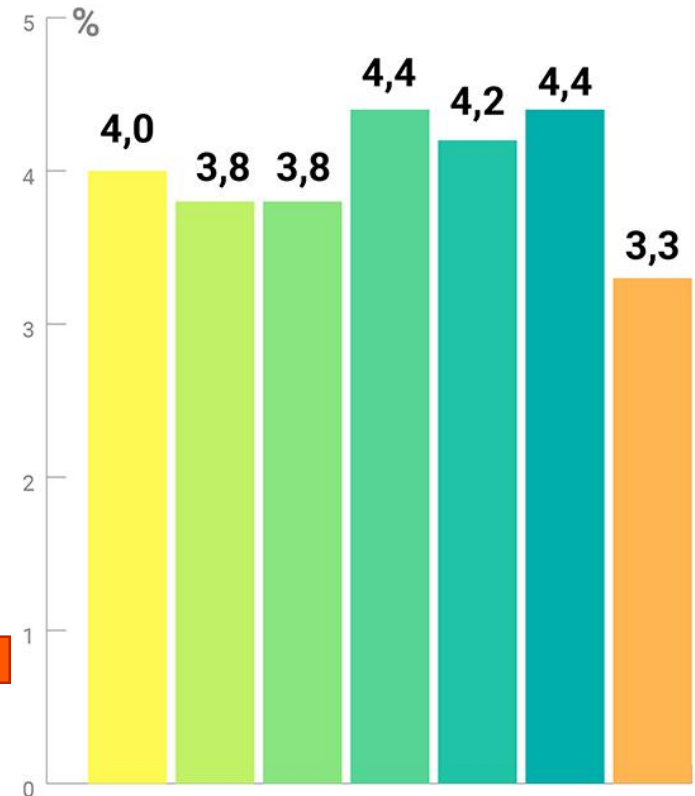
- Eriarvoistuminen: hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden jakautuminen
- Yksilön vastuun ja omaisten roolin korostuminen; järjestöt vahvistavat ihmisten voimavaroja
- Väestön ikääntyminen
- Digitalisaatio muuttaa toimijuutta ja toimintatapoja
- Maahanmuutto, kansainvälistyminen
- Järjestöjen rooli mahdollisessa maakunta- ja soteuudistuksessa
- Yksinäisyys, ulkopuolisuuden kokemus: miten kaikki tuntisivat kuuluvansa yhteiskuntaan
- Perheiden monimuotoisuus
- Viestintään liittyvät ilmiöt: kuluttajavetoisen viestinnän kasvu, monikanavaisuus
- 24/7 yhteiskunta
- Työn murros

STEAn kysely järjestöille kevät 2018

Kuinka tärkeänä pidät väittämien toteutumista?

1=ei lainkaan tärkeää – 6=erittäin tärkeää.

- STEA suuntaa nykyistä isomman osan vuotuisesta avustussummasta erilaisten kokeilujen ja kokeilevan toiminnan avustuksiin.
- STEA-avustusta voidaan myöntää nykyistä laajemmalle joukolle toimijoita. (<http://www.stea.fi/avustustenhaku/kuka-voi-hakea>)
- STEA suuntaa lisää avustuksia digitalisaatiota edistävään toimintaan.
- STEA suuntaa lisää avustuksia toimintaan, joka edistää tiedon avoimuutta ja sen hyödyntämistä.
- STEA suuntaa lisää avustuksia avoimiin, kaikille avustusta saaville järjestöille yhteisiin toiminta-alustoihin ja palveluihin.
- STEA suuntaa lisää avustuksia julkisten palveluiden rajapinnassa toimivien järjestöjen kokeiluihin.
- STEA suuntaa lisää avustuksia markkinaehtoisen toiminnan rajapinnassa toimivien järjestöjen kokeiluihin.

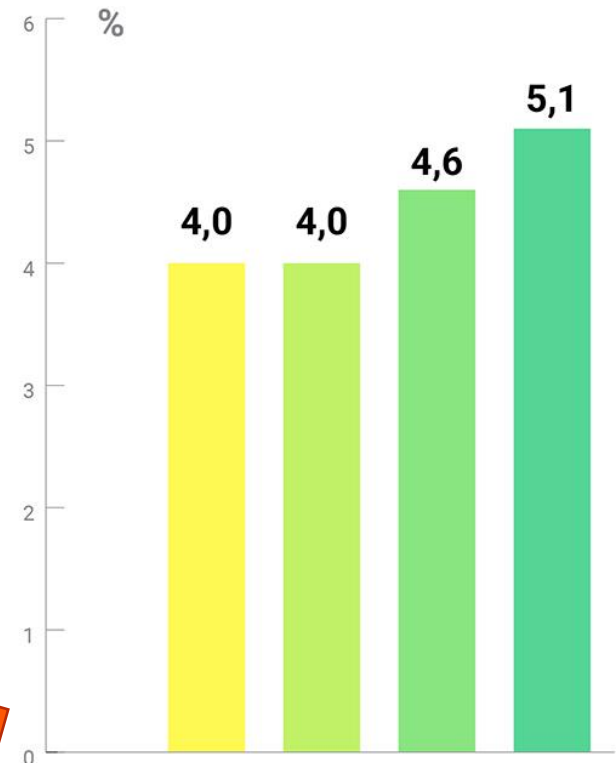
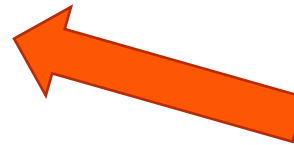
Vastaajien määrä: 628

STEAn kysely järjestöille kevät 2018

Miten tärkeänä pidät väittämien toteutumista?

1=ei lainkaan tärkeää – 6=erittäin tärkeää.

- STEA-avustuksia haetaan ja myönnetään kaksi kertaa vuodessa.
- STEA-avustuksia haetaan ja myönnetään jatkuvasti vuoden aikana.
- STEA-avustus myönnetään aina kahdeksi vuodeksi kerrallaan.
- STEA edistää aktiivisesti yhteiskunnan eri toimijoiden kohtaamista.

Vastaajien määrä: 628

STEAn kysely järjestöille kevät 2018

STEAn pitää keventää
avustusten käyttöön
liittyvää raportointia

Vastaajien määrä: 629

Toimintatavat arvioitava ja tehtävä muutoksia

Tulevaisuuden
mahdollisuuksia

#yhteisöt2020

Paljon muutoksia tulossa, mutta paljon jää myös ennalleen

Tulevaisuuden
mahdollisuuksia

#yhteisöt2020

Murrosaikana kenelläkään ei ole valmista pelikarttaa tulevaan, mutta yhteisellä ajatustyöllä pääsemme pitkällä.

Tärkeintä ei ole kiirehtiä kotipesään, vaan löytää suunta ja edetä sopivin askelin.

Jokaisen panosta tarvitaan.

Tulevaisuuden
mahdollisuuksia

#yhteisöt2020

Seuranta ja arviointi

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Miksi arviointia?

- Järjestön ja STEAn on kyettävä yhdessä yhä selkeämmin osoittamaan, että avustuksiin käytetyt varat todella luovat ja lisäävät hyvinvointia
- Avoimuus ja läpinäkyvyysvaatimukset julkisesti rahoitetulle toiminnalle eivät tule jatkossa vähentymään pikemminkin päinvastoin.
- Varmistetaan, että avustusten käyttö on tuloksellista ja tarkoituksenmukaista.
- Käytössä olevat rajalliset resurssit on saatava kohdistettua mahdollisimman tuloksellisiin toimintoihin.
- STEAlla on lakisääteinen tehtävä valvoa avustusten asianmukaista käyttöä ja arvioida avustetun toiminnan tuloksia ja vaikutuksia.
- Varmistetaan, että avustusten käytössä noudatetaan avustuspäätöksessä asetettuja ehtoja ja rajoituksia sekä avustusten käytön yleisehtoja

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Tuloksellisuuden todentaminen

- STEAn arviointitoiminnan tehtävänä on todentaa että rahoitettu järjestötoiminta tuottaa terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia loppukäyttäjälle, eli yksittäiselle ihmiselle ja näkyy myös laajemmin yhteiskunnan hyvinvoinnissa
- Koska STEA ei voi mitenkään tavoittaa kaikkia noin 500 000 - 2 000 000 henkilöä jotka ovat sote-järjestöjen toiminnan piirissä vuosittain, STEA seuraa organisaatioiden - järjestöjen - organisaatiokyvykkyyttä, eli kykyä saavuttaa itse asettamansa tavoitteet.
- Organisaation kyky saavuttaa asettamansa tavoitteet on suhteessa lopputuotteen laadukkuuteen

Mitä STEA arvioi avustetun toiminnan osalta?

- Miten toiminta soveltuu STEAn linjauksiin ja toimeenpanosuunnitelmaan toiminnan tarpeen, tavoitteiden ja kohderyhmän osalta
- Miten järjestö/avustuskohde seuraa, arvioi ja kehittää toimintaansa
- Miten hyvin tavoitteet ohjaavat toimintaa tulosten saavuttamiseksi
- Miten valitut toteutustavat edistävät toiminnan tavoitteiden saavuttamista
- Miten tuloksellista toimintaa on suhteessa tavoitteisiin ja resursseihin
- Miten kohderyhmä on tavoitettu

Hyvä suunnittelu edellytys onnistuneelle raportoinnille

- Jotta toimintaa voidaan seurata ja arvioida tulee määritellä selkeästi toiminnan
  - **Tarve ja tavoitteet**
    - Miksi toimintaa tehdään
    - Mihin halutaan vaikuttaa
    - Mitä halutaan saada aikaiseksi
    - Mikä muuttuu
  - **Kohderyhmä**
    - Kehen toiminta kohdistuu
    - Keneen pyritään vaikuttamaan
  - **Toimenpiteet**
    - Mitä tehdään tavoitteiden saavuttamiseksi
  - **Arviointi- ja seurantakäytännöt**
    - Miten ja keneltä tietoa kerätään, jotta voidaan osoittaa tuloksellisuus
- Hankkeen tuloksia peilataan aina asetettuihin tavoitteisiin
- Tärkeää tuoda esille tarve-tavoite-toiminta-tulokset- ketju esille

Tuloksellisuuden ja vaikutusten todentaminen

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

- Tuloksellisuutta ja vaikutuksia arvioidaan aina suhteessa järjestön itsensä asettamiin tavoitteisiin!
- Esitettyjen tulosten tulee perustua kerättyyn seurantatietoon
- Esitä tulos ytimekkäästi, mutta riittävän informatiivisesti
  - Mikä muuttui, kuinka paljon ja kenelle.
  - Vältä ilmaisua ”tavoitteet saavutettu” tai ”oltiin tyytyväisiä”
- Muista aina erottaa toisistaan tekeminen ja tekemisellä aikaansaatu muutos.

Seurannasta arviointiin

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

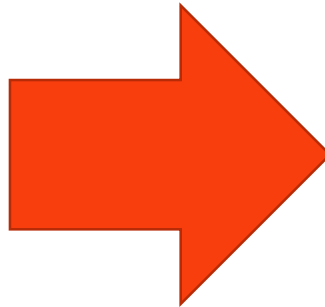
Seurantaa

Toiminnot ja niiden määrä

Konkreettiset tuotokset

Koettu hyöty

Aikaansaatu muutos

Arviointia

Mitkä olivat aiottuja muutoksia?
Mitkä ei-aiottuja muutoksia?
Mitkä olivat positiivisia ja mitkä
negatiivisia muutoksia?
Mitä olisi tapahtunut muutenkin?

Mikä on eri toimenpiteiden merkitys
tulosten aikaansaamisessa?
Mikä toimi hyvin?
Mikä toimi huonosti?
Miksi?

Miten kerätty tieto vaikuttaa
toimintaamme?
Mitä muutoksia meidän pitäisi
tehdä?

Keskeisiä havaintoja seurannan ja arvioinnin onnistumisista ja haasteista

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Laadukkaille raporteille yhteistä 1/2

- Tietoa kerätty ensisijaisesti omaa toimintaa varten
- Osataan kertoa tiedon konkreettisesta hyödyntämisestä
- On vastattu siihen mitä on kysytty; lomakkeen täyttöohje luettu
- Sama ihminen, joka täyttänyt hakemuksen, on täyttänyt raportin ja/tai hakemus kulkenut rinnalla kun raporttia on täytetty
- Toimintaa toteuttava ihminen raportoi, ei esim. yhdistyksen toiminnanjohtaja
- Toiminnan tavoitteet konkreettisia, jaoteltuja osa- ja välitavoitteisiin
- Seurannan mittarit yksinkertaisia ja konkreettisia ja niitä on yleensä vain muutama!
- Kohderyhmän ääni kuuluu raportilla

Laadukkaille raporteille yhteistä 2/2

- Esitetyt tiedot perustuvat näyttöön ja tätä näytön astetta on ulkopuolisen mahdollista arvioida → aineisto on kuvattu riittävän hyvin
- Huonot tulokset ja epäonnistumiset on esitetty ja kerrottu avoimesti ja niiden syitä ja seurauksia on analysoitu
- Kuka tahansa teemaan/hankkeeseen perehtymätön pystyy raportin lukemalla ymmärtämään, mistä hankkeessa on ollut kyse, mitä siinä on käytännössä tehty ja mitä siinä on saatu aikaiseksi

Heikoille raporteille yhteistä

- Tietoa toiminnasta ei ole kerätty lainkaan
- Tietoa on kerätty, mutta sitä ei hyödynnetä mihinkään
- Kerätään vain asiakastyytyväisyystietoa/palautteita
- Kerätty tieto on kuvattu raportille, mutta minkäänlaista analyysiä ei esitetä.
- Hattaraiset tavoitteet → hattaraiset tulokset
- Liikaa arviointikysymyksiä, mikä heijastuu väsähtämisenä raportoinnissa
- Pelkkään raportin täyttäjän kokemustietoon vetoaminen tulosten osoittamiseksi

Muutoksia tulossa

- STEAn avustusstrategian uudistaminen tuo mukanaan myös muutoksia raportoinnin sisältöihin ja raportointiaikatauluun
  - Kehittämistoimenpiteillä pyritään keventämään raportointia kokonaisuudessaan ja samalla parantamaan kerättävän tiedon hyödynnettävyyttä ja oikea-aikaisuutta
- Muutoksesta tiedotetaan mahdollisimman pian
- Tärkeää on, että järjestöt keräävät edelleen tietoa oman toimintansa kehittämisen ja tulosten arvioinnin tueksi.

Tukea arviointiin ja seurantaan

- STEAn aineistopankki (Tietoa myös hakemisesta)
  - <http://www.stea.fi/aineistopankki>
- Artsi - tukea järjestöille oman toiminnan seurantaan ja arviointiin
  - <http://hankkeet.kuntoutussaatio.fi/artsi/>
- Soste - kehittäminen ja arviointi järjestöissä
  - <http://www.soste.fi/elinvoimaiset-jarjestot/kehittaminen-ja-arviointi-jarjestoissa.html>
- Hyvän mitta-hanke
  - <http://www.mesaatio.fi/hyvan-mitta-materiaaleja/>
- Seuranta ja arviointi osana järjestön toimintaa
  - <https://www.youtube.com/watch?v=hCQIWG-hv58&feature=youtu.be>
- Termit tutuiksi
  - <https://youtu.be/clAfzropO38>

Ajankohtaisia asioita

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Avoimet arviointikoulutukset lokakuussa

- STEA järjestää lokakuussa toiminnan tulosten ja vaikutusten arviointikoulutuksia kolmella paikkakunnalla: Savonlinnassa, Porissa ja Rovaniemellä.
- Koulutusten ohjelmarunko on aina sama, mutta sisältöä ja sen painopisteitä muokataan aina osallistujien tarpeiden ja ajankohtaisten asioiden mukaan.
- Jotta mahdollisimman moni järjestö pääsisi osallistumaan koulutukseen, toivomme, että koulutuksiin osallistuu enintään kaksi henkilöä samasta järjestöstä.
- Ilmoittautuminen koulutuksiin avataan STEAn verkkosivuilla www.stea.fi/stea/ajankohtaista/koulutukset-ja-tapahtumat aina kaksi viikkoa ennen tilaisuutta. Mukaan voi ilmoittautua vain verkkosivuilla julkaistavan ilmoittautumislinkin kautta. Koulutus järjestetään, mikäli osallistujia ilmoittautuu yli kymmenen.
- **UUSI AIKA:** Pori: 23.10.2018 klo **10-13**, ilmoittautuminen alkaa 9.10. klo 8. sivulla <https://www.lyyti.in/23102018>
- Rovaniemi: 30.10.2018 klo 9-12, ilmoittautuminen alkaa 16.10. klo 8. sivulla <https://www.lyyti.in/30102018>

Paikka auki II –avustusohjelmaan mahdollista hakea uusia avustuksia keväällä 2019

- Vuodelle 2018 Paikka auki II –avustusohjelmaan myönnettiin avustuksia yhteensä 167 järjestölle.
- Vuoden 2018 aikana työnsä järjestöissä aloittaa yli 200 nuorta tai osatyökykyistä henkilöä.
- Avustusohjelmaa koordinoi Nuorten Ystävät, joka mm. tarjoaa koulutusta ja järjestää tilaisuuksia avustusohjelmassa mukana oleville järjestöille.
- Avustusehtoihin, avustusten käyttöön tms. kysymyksiin apu löytyy edelleen STEAsta.

Yhteyshenkilönne STEAssa

- Avustusvalmistelija Sampo Villanen toimii Anne Kukkonen sijaisena ajalla 1.10.2018 – 29.3.2019
- Sampoon saa olla yhteydessä matalalla kynnyksellä.
- Anne Kukkonen palaa töihin huhtikuun alussa ja käsittelee kevään avustushakemukset.
- Vastuutarkastajana jatkaa Kalle Kaitue.
- Avustuspäätös, ehdot ja rajoitukset kannattaa lukea huolella ja kysyä aina neuvoa STEAsta, jos jokin asia mietityttää tai on epäselvä.

Ollaan yhteyksissä!

Sini Seemer

sini.seemer@stm.fi / p. 0295 163602
@sini_tee

Twitter: STEAtekoja

FB: STEA

Youtube: <https://www.youtube.com/sosiaali-jaterveysjarjestojenavustuskeskus>

Tilaa uutiskirje STEAn verkkosivuilta

Tulevaisuuden
mahdollisuuksia

#yhteisöt2020

